

Broj: 09-056/23-1023/3

24. oktobar 2023. godine

Izveštaj o sprovedenim javnim konsultacijama o Nacrtu sektorske analize u oblasti zaštite lica sa invaliditetom za 2024. godinu

Shodno članu 79 Zakona o državnoj upravi i člana 12 i 13 Uredbe o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija u vezi člana 32a Zakona o nevladinim organizacijama, Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava je dana 02. oktobra 2023. godine objavilo Javni poziv za konsultovanje sa zainteresovanim nevladinim organizacijama koje se bave zaštitom lica sa invaliditetom u cilju sačinjavanja Sektorske analize za utvrđivanje predloga prioriternih oblasti od javnog interesa i potrebnih sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija u oblasti zaštite lica sa invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti.

Konsultacije su realizovane u periodu od petnaest dana (počev od 02. oktobra do 17. oktobra 2023. godine) u okviru kojih je sljedeća NVO dostavila svoje komentare i sugestije.

1. NVO Udruženje mladih sa hendikepom Crne Gore UMHCG

Udruženje mladih sa hendikepom Crne Gore (UMHCG) je dalo sljedeće komentare i sugestije na nacrt sektorske analize u oblasti zaštite lica sa invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti za 2024. godinu:

Opšti osvrt na opis problema:

Kada je u pitanju terminologija OSI, ovoga puta ocjenjujemo pozitivnim usvajanje preporuka **UMHCG** u dijelu zamjene termina „djeca sa intelektualnim smetnjama“ terminom „djeca s intelektualnim invaliditetom“, kao i termina „gluvo-slijepa interpretacija“ terminom „interpretacija na znakovnom jeziku“.

Međutim cilju boljeg kvaliteta *Sektorske analize*, kao i prethodnog puta, ukazujemo da u dijelu *Opis problema* pored termina „djeca s invaliditetom“ ne treba navoditi i termin „djeca sa smetnjama u razvoju“, isto tako, na par mjesta koristi se samo termin „djeca sa smetnjama u razvoju“, pa je neophodno ovaj termin zamijeniti terminom „djeca s invaliditetom“. Dalje, u **tački 4.2. Nacrta** koja se odnosi na *Opis glavnih grupa korisnika, njihov broj i potrebe* potrebno je termin „smetnje“ zamijeniti terminom „prepreke/barjere“. Na ovaj način predloženi termini biće u skladu s modelom pristupa invaliditetu zasnovanom na ljudskim pravima i kao takvi se nalaze u

zvaničnom prevodu *Konvencije UN o pravima OSI* i crnogorskom *Zakonu o ratifikaciji Konvencije UN o pravima osoba sa invaliditetom*.

U odnosu na prošlogodišnju *Sektorsku analizu* zapažamo da je opis problema sada sveobuhvatniji i detaljnije razrađen, na način da se navode relevantni članovi *Konvencije UN o pravima OSI* i ističe značaj preporuka **Komiteta UN**.

Za razliku od prošlogodišnjeg *Nacrta*, primjećujemo da se u *Opisu problema* sada navode **različita istraživanja javnog mnjenja, kao i istraživanja NVO koja su direktno usmjerena na same osobe s invaliditetom i članove njihovih porodica**. U tom smislu, u segmentu izvora koji potvrđuju opis problema pored već pomenutog istraživanja **UMHCG**, značajno bi bilo navesti i druga relevantna istraživanja novijeg datuma koje su sprovele NVO, među kojima je i **UMHCG**, konkretno [Istraživanje o diskriminaciji OSI i članova porodica OSI, poznanika ili srodnika OSI iz 2022.](#)

Ukazujemo i na manji tehnički propust u dijelu linkovanja istraživanja, pa je poželjno ponovo linkovati [Studiju: Pristup pravdi osoba s invaliditetom s posebnim naglaskom na proceduralne adaptacije](#), kao i [Leksikon ključnih pojmova u oblasti ljudskih prava OSI](#), kako bi zainteresovane strane imale lakši i brži pristup podacima.

Obrazloženje

Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava je sa posebnom pažnjom razmotrilo komentare i sugestije UMHCG u odnosu na sljedeće predloge: da se termin „**djeca sa smetnjama u razvoju**“ zamijeni terminom „**djeca sa invaliditetom**“, da se termin „**smetnje**“ zamijeniti terminom „**prepreke/barijere**“. Navedeni komentari i sugestije su prihvaćeni na sljedeći način: „**djeca sa invaliditetom/djeca sa smetnjama**“ kao termin koji se koristi u Strategiji za zaštitu lica sa invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti za period 2022 – 2027. godina. Predlog da se termin „smetnje“ zamijeni terminom „prepreke/barijere“ u tački 4.2 koja se odnosi na opis glavnih grupa korisnika, njihov broj i potrebe, nije prihvaćen, iz razloga što se kod navođenja broja lica sa invaliditetom u Crnoj Gori, koriste podaci zvanične statistike, odnosno Uprave za statistiku koja je prikupljala i objavila podatke o stanovništvu koje ima smetnje u obavljanu svakodnevnih aktivnosti (u fusnoti je naveden izvor podatka).

Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava je razmotrilo i preporuke u vezi pozivanja na različita istraživanja novijeg datuma, koja su direktno usmjerena na zaštitu od diskriminacije lica sa invaliditetom i članove njihovih porodica, a cijeneći značaj istih prilikom izrade i planiranja budućih politika odnosno strateških dokumenata, predlog je u potpunosti prihvaćen i isti će biti uvršten u dijelu izvora (linkova) u tekstu sektorske analize.

Prihvata se sugestija u dijelu tehničke korekcije koje se odnose na ispravku linkova koji su navedeni kao izvor.

2. NVO Udruženje roditelja djece sa posebnim potrebama „Ljepša budućnost“ - Berane

NVO Udruženje roditelja djece sa posebnim potrebama „Ljepša budućnost“ – Berane je dalo sljedeće komentare i sugestije na nacrt sektorske analize u oblasti zaštite lica sa invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti za 2024. godinu:

Opšti osvrt na opis problema:

Kao prvo predlažemo da sam naziv Konkursa u kojem se navodi da se radi o projektima i programima koji doprinose zaštiti lica sa invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti treba dodati i riječi da se radi o zaštiti djece i mladih sa smetnjama u razvoju. Stoga Vas molimo da tokom Sektorske analize i budućeg konkursa budu isključivo i jedino za pomenutu populaciju korišteni izrazi: djeca i mladi sa smetnjama ili teškoćama u razvoju a ne djeca sa invaliditetom kako to žele propisati pojedine NVO koje u nazivu svojih organizacija imaju diskriminatorske nazive.

Primjetno je tokom svih prethodnih godina da se daje prioritet u finansiranju projekata NVO pojedinim fiktivnim organizacijama kojima u fokusu nijesu djeca i mladi sa smetnjama u razvoju već te organizacije samo zloupotrebljavaju položaj ove ranjive populacije. Po našem mišljenju neshvatljivo je da procjenjivači i komisije daju primat fiktivnim organizacijama na štetu istinskih roditeljskih udruženja i udruženja paraplegičara, organizacija slijepih, organizacija za lica sa oštećenjem sluha i slično. Nama je potpuno jasno zašto se ovo radi.

U vezi sa prednjim predlažemo da se obavezno prilikom sledećih konkurisanja stavi obaveza da organizacije koje konkurišu moraju imati članstvo u svom sastavu i to ili djecu i mlade sa smetnjama u razvoju ili odrasla lica sa invaliditetom odnosno da Udruženje koje konkuriše mora imati najmanje 25 djece sa smetnjama u razvoju ili 25 odraslih lica sa invaliditetom. Smatramo da u Sektorskoj analizi treba predvidjeti da će se najmanje 50% sredstava opredijeliti za projekte koji se odnose na djecu i mlade sa smetnjama u razvoju. Ovako slično rješenje prihvatilo je 2022. godine za OSI Ministarstvo rada i socijalnog staranja. Naše Udruženje nažalost zbog nepoštenog odnosa jednog broja procjenjivača ne konkuriše za ovakve projekte jer znamo da nemamo šansi.

Predlažemo da se u Sektorskoj analizi predvide dvije kategorije kao što je to bilo nekad kod Komisije od igara na sreću:

1. Kategorija A od 7.000,00 eura do 15.000,00 eura (za manje organizacije) i
2. Kategorija B za projekte od 15.000,00 eura do 30.000,00 eura.

Obrazloženje:

Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava je sa posebnom pažnjom razmotrilo komentare i sugestije NVO Udruženja roditelja djece sa posebnim potrebama „Ljepša budućnost“ – Berane u odnosu na sljedeće predloge: da se sam naziv Konkursa u kojem se navodi da se radi o projektima i programima koji doprinose zaštiti lica sa invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti treba dodati i riječi da se radi o zaštiti djece i mladih sa smetnjama u razvoju. Navedeni komentar je prihvaćen na način da se doda i djeca sa smetnjama u razvoju u skladu sa Stategijom za zaštitu

lica sa invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti za period 2022 – 2027. godina. Predlog izmjene termina djeca i mladi sa smetnjama ili teškoćama je prihvaćen na sljedeći način: „djeca sa invaliditetom/djeca sa smetnjama u razvoju“ kao termin koji se koristi u Strategiji za zaštitu lica sa invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti za period 2022 – 2027. godina.

Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava je razmotrilo i preporuke u vezi sa predlogom da organizacije koje konkurišu moraju imati članstvo u svom sastavu i to ili djecu i mlade sa smetnjama u razvoju ili odrasla lica sa invaliditetom odnosno da Udruženje koje konkuriše mora imati najmanje 25 djece sa smetnjama u razvoju ili 25 odraslih lica sa invaliditetom. Uslovi koje nevladina organizacija treba da ispunjava prilikom prijave projekta/programa u prioritetoj oblasti, propisani su Pravilnikom o sadržaju javnog konkursa za raspodjelu sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija i izgledu i sadržaju prijave na javni konkurs ("Službeni list Crne Gore", br. 014/18 od 05.03.2018) a kojim se ministarstvo rukovodi.

U vezi sa predlogom da u Sektorskoj analizi treba predvidjeti da će se najmanje 50% sredstava opredijeliti za projekte koji se odnose na djecu i mlade sa smetnjama u razvoju, Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava, sektorskom nalizom obuhvata kategoriju koja se odnosi na djecu sa smetnjama u razvoju a sve u skladu sa strateškim i operativnim ciljevima definisanim Strategijom za zaštitu lica sa invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti za period 2022 – 2027. godina. Primjer koji je naveden a kojim se ukazuje na postupanje Ministarstva rada i socijalnog staranja prilikom objave konkursa za 2022. godinu, ne može biti primijenjen od strane Ministarstva ljudskih i manjinskih prava, s obzirom da se Sektorskom analizaom predviđa najniži i najviši iznos za finansijku podršku nevladinim organizacijama koji mogu ostvariti na osnovu javnog konkursa.

Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava je razmotrilo i preporuke koji se odnose na kategorije finansiranja. Preporuku nije moguće realizovati imajući u vidu da Zakon o nevladinim organizacijama ("Službeni list Crne Gore", br. 039/11 od 04.08.2011, 037/17 od 14.06.2017) ne predviđa ovu mogućnost.

3. NVO Savez udruženja roditelja djece i omladine sa teškoćama u razvoju „Naša inicijativa”, Podgorica

NVO Savez udruženja roditelja djece i omladine sa teškoćama u razvoju „Naša inicijativa”, Podgorica je dalo sljedeće komentare i sugestije na nacrt sektorske analize u oblasti zaštite lica sa invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti za 2024. godinu:

Opšti osvrt na opis problema:

NVO Savez „Naša inicijativa“ smatra u da u samom Nacrtu sektorske analize postoji čitav niz dobrih stvari i da taj dokument može biti dobar polazni osnov za raspisivanje konkursa za podršku projektima NVO u 2024. godini. Cijenimo i veoma važnim što je Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava u Nacrtu sektorske analize planiralo da oprijedijeli značajno veći iznos (600.000 eura) u odnosu na 2023. godinu (oko 452.000 eura).

Veoma poštujemo napore koje čini Ministarstvo u poslednjih godinu i po dana na unapređenju položaja djece i mladih sa smetnjama u razvoju i odraslih lica sa invaliditetom.

Savez „Naša inicijativa“ nažalost sa zabrinutošću konstatuje činjenicu da se i u Nacrtu sektorske analize uprkos svakodnevnom protivljenju 26 roditeljskih udruženja i 2 krovna saveza (Savez

„Naša inicijativa“ i Savez NARDOS) i dalje u pojedinim segmentima provlači naziv „djevojčice sa invaliditetom“ i „djeca sa invaliditetom“. Stoga snažno se zalažemo da se svaki termin ove vrste obavezno izbaci i iz Sektorske analize i iz budućeg konkursa i da se koriste isključivo termini „djeca i mladi sa smetnjama ili teškoćama u razvoju“ i „djevojčice sa smetnjama ili teškoćama u razvoju“.

Takođe predlažemo da se u Sektorskoj analizi u dijelu gdje se konkurs vezuje za izraz „lica sa invaliditetom“ obavezu dodaju riječi i „djeca i mladi sa smetnjama ili teškoćama u razvoju“. Na ovaj način doprinosimo jednom ravnopravnom pristupu i odnosu prema ovoj marginalizovanoj populaciji bez obzira na njihov uzrast. Time se izbjegava eventualna diskriminacija i nejednakost prema djeci u odnosu na starija lica.

S obzirom da je primjetno da manje a veoma respektabilne organizacije iz oblasti invaliditeta (roditeljska udruženja, organizacije lica sa oštećenjem vida, udruženja paraplegičara i udruženja osoba sa oštećenjem sluha i govora) ne mogu izdržati već godinama jednu nelojalnu konkurenciju sa fiktivnim i parazitskim organizacijama koji žive na štetu djece i mladih sa smetnjama u razvoju i odraslih lica sa invaliditetom, zbog forsiranja fiktivnih organizacija od strane pojedinih „nezavisnih“ procjenjivača, predlažemo da se u Sektorskoj analizi predvidi da će se sljedeći konkurs odnositi na podršku dvije kategorije projekata. Jedna bi bila kategorija A, od npr. 8.000-10.000 (najmanji iznos) do 15.000 eura a druga kategorija B sa iznosom od npr 15.000 eura (najmanji iznos) do 35.000 eura. Sličan primjer imali smo u konkursima komisija od igara na sreću i u ovogodišnjem konkursu Ministarstva kulture. Na predloženi način bi se stvorili uslovi da organizacije lica sa invaliditetom i roditeljska udruženja djece sa smetnjama u razvoju a koje imaju manje kapacitete i realizuju veoma kvalitetne aktivnosti imaju veće šanse da njihovi projekti budu podržani u A kategoriji.

Takođe, smatramo da bi bilo jako važno da se u Sektorskoj analizi utvrdi da će se najmanje 50% projekata odnositi na djecu sa smetnjama u razvoju. Ovakva naša sugestija prihvaćena je prethodne godine u Ministarstvu rada i socijalnog staranja pri utvrđivanju sektorske analize za oblast lica sa invaliditetom i djeca i mladi sa smetnjama u razvoju.

Predlažemo da ako je to i moguće da se u Sektorskoj analizi predvidi da mogu biti podržani projekti onih organizacija koje imaju iskustvo u radu sa djecom i mladima sa smetnjama u razvoju, odnosno sa odraslim licima sa invaliditetom. To iskustvo podrazumijeva višegodišnje zapošljavanje OSI, organizovanje rada sa djecom sa smetnjama u razvoju i članstvo odraslih lica sa invaliditetom ili djece i mladih sa smetnjama ili teškoćama u razvoju u njihovim udruženjima. Samim konkursom bi se definisale pojedinosti na koje ukazujemo a koje bi dovele do korektnije raspodjele sredstava za projekte NVO i eliminisanja fiktivnih organizacija koje se enormno bogate zloupotrebjavajući položaj ove marginalizovane populacije kroz odobrene projekte.

Konačno predlažemo da se u Sektorskoj analizi predvidi obaveza Ministarstva ljudskih i manjinskih prava da tokom realizacije projekta posjeti najmanje po jednom svaku organizaciju kojoj bude odobren projekat.

Obrazloženje:

Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava je sa posebnom pažnjom razmotrilo komentare i sugestije NVO Naša inicijativa u odnosu na sljedeće predloge: da se termin „**djevojčice sa invaliditetom**“ i „**djeca sa invaliditetom**“ zamjeni terminom „**djeca i mladi sa smetnjama ili teškoćama u razvoju**“ i „**djevojčice sa smetnjama ili teškoćama u razvoju**“. Navedeni komentar i sugestije su prihvaćeni na sljedeći način: „**djeca sa invaliditetom/djeca sa smetnjama u razvoju**“ i „**djevojčice sa invaliditetom/djevojčice sa smetnjama u razvoju**“ kao termin koji se koristi u Strategiji za zaštitu lica sa invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti za period 2022 – 2027. godina.

Predlog da se da se u Sektorskoj analizi u dijelu gdje se konkurs vezuje za izraz „lica sa invaliditetom“ dodaju riječi i „djeca i mladi sa smetnjama ili teškoćama u razvoju“ je prihvaćen na način što će se dopuniti u dijelu koji se odnosi na djecu sa smetnjama u razvoju.

Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava je razmotrilo i preporuke koji se odnose na kategorije finansiranja. Preporuku nije moguće realizovati imajući u vidu da Zakon o nevladinim organizacijama ("Službeni list Crne Gore", br. 039/11 od 04.08.2011, 037/17 od 14.06.2017) ne predviđa ovu mogućnost.

Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava je razmotrilo i preporuke u vezi uključivanja najmanje 50% projekata koji će se odnositi na djecu sa smetnjama u razvoju. Uslovi koje nevladina organizacija treba da ispunjava prilikom prijave projekta/programa u prioritetoj oblasti, propisani su Pravilnikom o sadržaju javnog konkursa za raspodjelu sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija i izgledu i sadržaju prijave na javni konkurs ("Službeni list Crne Gore", br. 014/18 od 05.03.2018) a kojim se ministarstvo rukovodi.

Shodno Vašoj sugestiji vezano za obaveza Ministarstva ljudskih i manjinskih prava da tokom realizacije projekta posjeti najmanje po jednom svaku organizaciju kojoj bude odobren projekat, Ministarstvo će u skladu sa svojim ljudskim i finansijskim kapacitetima razmotriti tu mogućnost.

4. NVO „Za budućnost naše djece” Andrijevića

NVO „Za budućnost naše djece” Andrijevića je dalo sljedeće komentare i sugestije na nacrt sektorske analize u oblasti zaštite lica sa invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti za 2024. godinu:

Opšti osvrt na opis problema:

NVO „Za budućnost naše djece” Andrijevića je sa pažnjom razmotrio Nacrt sektorske analize za oblast zaštite lica sa invaliditetom - predlog prioritete oblasti od javnog interesa i potrebnih sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija iz Budžeta Crne Gore u 2024. godini. Smatramo da je Nacrt dosta dobro pripremljen i stvara dobar preduslov za određeno unapređenje položaja lica sa invaliditetom i djece i mladih sa smetnjama ili teškoćama u razvoju u Crnoj Gori u narednoj godini.

Na osnovu dijela Nacrta sektorske analize koji glasi „*Uzimajući u obzir da se u Strategiji za zaštitu lica sa invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti za period 2023-2027. godina, operativni cilj 8 se odnosi na smanjenje nivoa diskriminacije sa kojima se suočavaju lica sa invaliditetom prilikom ostvarenja prava iz oblasti rada i zapošljavanja rezultati istraživanja*

„Obrasci i stepen diskriminacije u Crnoj Gori“ iz 2022. godine ukazuju da se stepen diskriminacije u oblasti zapošljavanja povećao u poslednje dvije godine. Procijenjeni nivo diskriminacije u oblasti zapošljavanja u 2022. godini je 63,1%, dok je taj procenat u 2020. godini iznosio 60,3%. Stoga, u narednom periodu fokus treba biti na edukovanju poslodavaca o pravima OSI lica i mogućnosti njihovog zapošljavanja” smatramo i predlažemo da pored edukacije poslodavaca o pravima OSI i mogućnosti njihovog zapošljavanja se navede napomena da edukaciju mogu realizovati samo one organizacije koje na dan raspisivanja konkursa imaju zaposleno lice sa invaliditetom ili dokaz o zaposlenju lica sa invaliditetom oni koji su u poslednje tri godine imali najmanje jedno zaposleno lice sa invaliditetom.

Naše Udruženje se protivi korišćenju termina “djevojčice sa invaliditetom” i “djeca sa invaliditetom” i zagovaramo kao i svih preostalih 25 roditeljskih udruženja u Crnoj Gori, kao i 2 mrežne krovne NVO u oblasti invaliditeta (Savez “Naša inicijativa” i Savez NARDOS) da se koristi jedino termin “djevojčice sa smetnjama u razvoju ili teškoćama u razvoju” i “djeca sa smetnjama ili teškoćama u razvoju”.

Predlažemo da se u Sektorskoj analizi predvidi da edukacije i rad sa djecom sa smetnjama u razvoju mogu organizovati samo one organizacije koje imaju u svom članstvu djecu i mlade sa smetnjama u razvoju i to najmanje 20-30 djece. Ovo predlažemo da bi se spriječilo da se neke druge organizacije koje nemaju ni iskustvo, ni senzibilitet, niti znanje, niti članstvo, da se bave ovom veoma osjetljivom populacijom jer svojim projektima samo nanose štetu ovoj populaciji a oni nemaju od toga nikakve koristi, izuzev rukovodstava pojedinih organizacija.

Obrazloženje:

Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava je sa posebnom pažnjom razmotrilo komentare i sugestije NVO „Za budućnost naše djece” Andrijevića u vezi sa edukacijom poslodavaca o pravima OSI i mogućnosti njihovog zapošljavanja u dijelu da edukaciju mogu realizovati samo one organizacije koje na dan raspisivanja konkursa imaju zaposleno lice sa invaliditetom ili dokaz o zaposlenju lica sa invaliditetom oni koji su u poslednje tri godine imali najmanje jedno zaposleno lice sa invaliditetom. Prilikom definisanja uslova koje jedna nevladina organizacija treba da ispunjava u cilju prijave programa/projekta, Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava se rukovodi Pravilnikom o sadržaju javnog konkursa za raspodjelu sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija i izgledu i sadržaju prijave na javni konkurs (“Službeni list Crne Gore”, br. 014/18 od 05.03.2018).

Predlog izmjene termina koji se odnosi na “djevojčice sa smetnjama u razvoju ili teškoćama u razvoju” i “djeca sa smetnjama ili teškoćama u razvoju” je prihvaćen na sljedeći način: „djeca sa invaliditetom/djeca sa smetnjama“ i „djevojčice sa invaliditetom/djevojčice sa smetnjama u razvoju“ kao termin koji se koristi u Strategiji za zaštitu lica sa invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti za period 2022 – 2027. godina.

Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava je razmotrilo i preporuke u vezi edukacije i rada sa djecom sa smetnjama u razvoju mogu organizovati samo one organizacije koje imaju u svom članstvu djecu i mlade sa smetnjama u razvoju i to najmanje 20-30 djece. Prilikom definisanja uslova koje jedna nevladina organizacija treba da ispunjava u cilju prijave programa/projekta, Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava se rukovodi Pravilnikom o sadržaju javnog konkursa za raspodjelu sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija i izgledu i sadržaju prijave na javni konkurs (“Službeni list Crne Gore”, br. 014/18 od 05.03.2018).

5. NVO „Udruženje roditelja djece sa teškoćama u razvoju – Podgorica

NVO „Udruženje roditelja djece sa teškoćama u razvoju – Podgorica“ je dalo sljedeće komentare i sugestije na nacrt sektorske analize u oblasti zaštite lica sa invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti za 2024. godinu:

Opšti osvrt na opis problema:

U ime NVO „Udruženje roditelja djece sa teškoćama u razvoju – Podgorica“ prije svega predlažemo da se u Sektorskoj analizi koristi terminologija **djeca/djevojčice/mladi sa smetnjama ili teškoćama** u razvoju umjesto termina djeca/djevojčice sa invaliditetom kao i da se mijenja naziv prioritetne oblasti konkursa i da glasi „**U prioritetnoj oblasti zaštite lica sa invaliditetom i djece i mladih sa smetnjama ili teškoćama u razvoju od diskriminacije i promociju jednakosti**“ umjesto „U prioritetnoj oblasti zaštite lica sa invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti“. Izostavljanjem djece i mladih sa smetnjama u razvoju iz naziva konkursa i prioritetne oblasti u konkursu Ministarstva ne daje se doprinos njihovoj jednakosti sa odraslim licima sa invaliditetom već se, po našem shvatanju, radi o diskriminaciji i nejednakom položaju djece i mladih sa smetnjama i teškoćama u razvoju.

Nadalje, u dijelu koji se odnosi na Javni konkurs za raspodjelu sredstava NVO, prije svega želimo da pohvalimo činjenicu da je za 2024 godinu planirano uvećanje ukupnog iznosa sredstava za raspodjelu sredstava u odnosu na prethodne godine (600.000 eura). Ovo je dobro posebno iz razloga što će na ovaj način više nevladinih organizacija u oblasti lica sa invaliditetom dobiti podršku za realizaciju projekata.

S tim u vezi želimo da predložimo da se planirana sredstva raspodijele u 2 grupe na sledeći način:

	Minimum po projektu	Maksimum po projektu	Ukupno za konkurs
Kategorija A	8.000 €	15.000 €	200.000,00
Kategorija B	15.000,01 €	35.000, €	400.000,00
		UKUPNO:	600.000,00

Sličan način raspodjele je bio primijenjen u konkursu Ministarstva kulture za 2023. godinu, što bismo naveli kao primjer dobre prakse.

Uvođenjem A kategorije bi se dala prilika manjim i mlađim organizacijama da konkurišu i realizuju manje projekte i da unaprijede svoje kapacitete.

Konkurisanje u B kategoriji predlažemo da se uslovi određenim iskustvom organizacije, ukupnim brojem zaposlenih u organizaciji i brojem zaposlenih lica sa invaliditetom. Ako bi uslov za konkurisanje bio određeni broj zaposlenih lica sa invaliditetom u organizaciji, time bi dali doprinos implementaciji i realizaciji preporuka Komiteta UN-a kao i implementaciji propisa Države Crne Gore, navedenim u tački 2 Sektorske analize koji se odnosi na doprinos politici zapošljavanja lica sa invaliditetom.

Obrazloženje:

Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava je sa posebnom pažnjom razmotrilo komentare i sugestije NVO „Udruženje roditelja djece sa teškoćama u razvoju – Podgorica“ u odnosu na sljedeće predloge: da se termin „**djeca sa invaliditetom**“ zamijeni terminom „**djeca/djevojčice/mladi sa smetnjama ili teškoćama**“. Navedeni komentari i sugestije su prihvaćeni na sljedeći način:

„djeca sa invaliditetom/djeca sa smetnjama u razvoju“ kao termin koji se koristi u Strategiji za zaštitu lica sa invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti za period 2022 – 2027. godina.

Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava je razmotrilo i preporuke koji se odnose na kategorije finansiranja. Sektorskom analizaom predviđen je najniži i najviši iznos za finansijku podršku nevladinim organizacijama koji mogu ostvariti na osnovu javnog konkursa. Što znači da predloženu preporuku nije moguće primijeniti.

Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava